



REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 24 shtator 2021
Nr. ref.: VMSP 1856/21

AKTVENDIM PËR MOSPËRMBARIM

lidhur me

AKTGJYKIMIN

e

Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës

të 22 shtatorit 2010

në

rastin nr. KI56/09

parashtruesit

Fadil Hoxha dhe 59 të tjerë

kundër

Kuvendit Komunal të Prizrenit

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Gresa Caka-Nimani, kryetare
Bajram Ljatifi, zëvendëskryetar
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, gjyqtare
Safet Hoxha, gjyqtar
Radomir Laban, gjyqtar
Remzije Istrefi-Peci, gjyqtare dhe
Nexhmi Rexhepi, gjyqtar

Objekti i çështjes:

1. Bazuar në nenin 116 [Efekti Juridik i Vendimeve] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta), nenin 19 (Marrja e vendimeve) të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe rregullin 66 (Zbatimi i vendimeve) të Rregullores së punës nr. 01/2018 të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës), objekti i çështjes është: (i) vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata), përkitazi me zbatimin e Aktgjyqimit në rastin KI56/09, me parashtrues *Fadil Hoxha dhe 59 të tjerë*, Aktgjykim i 22 shtatorit 2010 (në tekstin e mëtejme: Aktgjykimi i Gjykatës në rastin KI56/09), nga ana e autoriteteve përgjegjëse të Republikës së Kosovës; dhe (ii) vendimmarrja e Gjykatës përkitazi me Aktvendimin për Mospërmbarrim dhe Njoftimin përkatës për Prokurorin e Shtetit, siç është përcaktuar në paragrafët (6) dhe (7) të Rregullit 66 të Rregullores së punës.

Baza juridike për nxjerrjen e Aktvendimit për Mospërmbarrim dhe Njoftimin e Prokurorit të Shtetit:

2. Gjykata fillimisht do të citojë, e më pas elaborojë, bazën juridike për nxjerrjen e këtij Aktvendimi për Mospërmbarrim dhe lëshimin e Njoftimit për Prokurorin e Shtetit përkitazi me Aktgjykimin e Gjykatës në rastin KI56/09. Në vijim, dispozitat relevante të Kushtetutës, Ligjit dhe Rregullores së punës:

Kushtetuta e Republikës së Kosovës

Neni 116
[Efekti Juridik i Vendimeve]

1. *Vendimet e Gjykatës Kushtetuese janë të detyrueshme për gjyqësorin dhe të gjithë personat dhe institucionet e Republikës së Kosovës.*
[...]

Ligji për Gjykatën Kushtetuese

Neni 19
(Marrja e vendimeve)

1. *Gjykata Kushtetuese vendos si trup gjykues i përbërë prej të gjithë gjyqtarëve të pranishëm të Gjykatës Kushtetuese.*
2. *Gjykata Kushtetuese ka kuorum nëse janë të pranishëm shtatë (7) gjyqtarë.*
3. *Gjykata Kushtetuese merr vendime me shumicën e votave të gjyqtarëve që janë të pranishëm dhe që votojnë.*
[...]

Rregullorja e punës

Rregulli 66 (Zbatimi i vendimeve)

- (1) Vendimet e Gjykatës janë të obligueshme për gjyqësorin dhe për të gjithë personat dhe për institucionet e Republikës së Kosovës.*
 - (2) Të gjitha organet kushtetuese, si dhe gjykatat e autoritetet, janë të obliguara të respektojnë, të jenë në përputhje dhe të zbatojnë vendimet e Gjykatës, brenda kompetencave të tyre të përcaktuara me Kushtetutë dhe me ligj.*
 - (3) Të gjithë personat fizikë dhe juridikë janë të obliguar të respektojnë vendimet e Gjykatës dhe t'u përmbahen atyre.*
 - (4) Gjykata mund të specifikojë, në vendimin e saj, mënyrën dhe afatin kohor për zbatimin e vendimit të Gjykatës.*
 - (5) Organi i obliguar për të zbatuar vendimin e Gjykatës do të dorëzojë informatat, nëse kërkohet dhe ashtu siç kërkohet me vendim, për masat e ndërmarra për zbatimin e vendimit të Gjykatës.*
 - (6) Në rast të moszbatimit të një vendimi, ose të vonesës në dhënien e informacioneve për Gjykatën për masat e ndërmarra, Gjykata mund të lëshojë një aktvendim në të cilin do të theksohet që vendimi nuk është zbatuar. Ky aktvendim publikohet në Gazetën Zyrtare.*
 - (7) Prokurori i Shtetit informohet për të gjitha vendimet e Gjykatës që nuk janë zbatuar.*
 - (8) Sekretariati, nën mbikëqyrjen e gjyqtarit, i cili në pajtim me rregullin 58 e ka hartuar vendimin, do ta përcjellë zbatimin e vendimit, si dhe, sipas nevojës, do t'i raportojë Gjykatës me rekomandimin për procedurat e mëtejme ligjore që duhet të ndërmerren.*
3. Baza e lartcekur ligjore paraqet rregullimin kushtetues dhe ligjor mbi të cilin Gjykata është e autorizuar të ndërmarrë veprime përkitazi me monitorimin e zbatimit të Aktgjykimeve të saj dhe masat përkatëse në rast të konstatimit të moszbatimit të tyre.
 4. Në këtë aspekt, Gjykata thekson se bazuar në nenin 116 të Kushtetutës, vendimet e saj janë të detyrueshme për gjyqësorin dhe të gjithë personat dhe institucionet e Republikës së Kosovës. Për më tepër, bazuar në të njëjtin nen të Kushtetutës në lidhje me rregullin 66 të Rregullores së punës: (i) të gjitha organet kushtetuese, si dhe gjykatat e autoritetet, janë të obliguara të respektojnë, të jenë në përputhje dhe të zbatojnë vendimet e Gjykatës, brenda kompetencave të tyre të përcaktuara me Kushtetutë dhe me ligj; dhe (ii) të gjithë personat fizikë dhe juridikë janë të obliguar të respektojnë vendimet e Gjykatës dhe t'u përmbahen atyre.
 5. Gjykata gjithashtu thekson se bazuar në rregullin 66 të Rregullores së punës, Gjykata mund të specifikojë në vendimin e saj: (i) mënyrën dhe afatin kohor për zbatimin e vendimit të Gjykatës; (ii) organet e obliguara për të zbatuar vendimin e Gjykatës dhe të dorëzojnë informatat, nëse kërkohet dhe ashtu siç kërkohet me vendim, për masat e ndërmarra për zbatimin e vendimit të Gjykatës; (iii) në rast të moszbatimit të një vendimi, ose të vonesës në dhënien e informacioneve për Gjykatën për masat e ndërmarra, Gjykata mund të lëshojë një Aktvendim në të

cilin do të theksohet që vendimi nuk është zbatuar dhe të publikojë këtë qëndrim në Gazetë Zyrtare; dhe (iv) të informojë Prokurorin e Shtetit për të gjitha vendimet e Gjykatës që nuk janë zbatuar.

6. Bazuar në paragrafin (8) të rregullit 66 të Rregullores së punës, Gjykata përmes mekanizmave të saj përcjellë zbatimin e vendimeve dhe mund të ndër marrë procedura të mëtejme ligjore. Vlerësimi i zbatimit të vendimeve të Gjykatës bëhet në mënyrë periodike dhe në rast të konstatimit se një vendim nuk është zbatuar, Gjykata nxjerrë Aktvendim për Mospërmbarrim dhe njofton Prokurorin e Shtetit.
7. Në këtë kontekst, Gjykata ka ndër marrë masat e përcaktuara në Rregulloren e saj të punës përkitazi me Aktgjykimet: (i) në rastin KO01/09, të 18 marsit 2010, me parashtrues *Qemail Kurtishi* (në tekstin e mëtejme: rasti i Gjykatës KO01/09), duke lëshuar Urdhrin e 7 qershorit 2010 dhe Urdhrin e 21 qershorit 2021¹; (ii) në rastin KIO8/09, të 17 dhjetorit 2010, me parashtrues *Sindikata e Pavarur e Punonjësve të Fabrikës së Çelikut, IMK*, në Ferizaj (në tekstin e mëtejme: rasti i Gjykatës KIO8/09), duke nxjerrë Vendim për Mospërmbarrim dhe e kishte njoftuar Prokurorin e Shtetit²; (iii) në rastin KI112/12, të 5 korrikut 2013, me parashtrues *Adem Meta* (në tekstin e mëtejme: rasti i Gjykatës KI112/12), duke iu drejtuar me shkresë Kryetares së Gjykatës Themelore në Mitrovicë dhe duke e njoftuar Prokurorin e Shtetit për moszbatimin e këtij Aktgjykimi;³ dhe (iv) në rastin KI187/13, të 1 prillit 2014, me parashtruese *N. Jovanović* (në tekstin e mëtejme: rasti i Gjykatës KI187/13), duke nxjerrë “Informatë të Përditësuar” përkitazi me Aktgjykimin KI187/13 si dhe duke e njoftuar Prokurorin e Shtetit për moszbatimin e Aktgjykimit KI187/13.⁴

Aktgjykimi i Gjykatës në rastin KI56/09:

8. Në rastin e Gjykatës KI56/09, kërkesa ishte dorëzuar nga *Fadil Hoxha dhe 59 të tjerë* (në tekstin e mëtejme: parashtruesit e kërkesës).

¹ Shih Urdhrin në rastin KO01/09, të 7 qershorit 2010, i qasshëm përmes vegëzës në vijim: https://gjk-ks.org/wp-content/uploads/vendimet/urdher_rasti_ko_01_09.pdf dhe Urdhrin në rastin KO01/09, të 21 qershorit 2010, i qasshëm përmes vegëzës në vijim: https://gjk-ks.org/wp-content/uploads/vendimet/urdher_rasti_ko_01_09.pdf

² Shih Vendimin për Mospërmbarrim të Aktgjykimit në rastin KIO8/09, të 14 nëntorit 2012, i qasshëm përmes vegëzës: https://gjk-ks.org/wp-content/uploads/vendimet/gjk_ki_08_09_vmsp_shq.pdf; dhe Njoftimin e Kryeprokuroorit të Shtetit të për Mospërmbarrim të Aktgjykimit në rastin KIO8/09, të 28 majit 2019, i qasshëm përmes vegëzës: [KI08-09_Njoftim-për-moszbatim-të-Aktgjykimit-të-Gjykatës-Kushtetuese_P.SH_SHQ.pdf \(gjk-ks.org\)](https://gjk-ks.org/wp-content/uploads/2021/08/KI112-12_Njoftim-perkitazi-me-moszbatimin-e-Aktgjykimit-P.SH_SHQ.pdf)

³ Shih shkresën “Njoftimi përkitazi me moszbatimin e Aktgjykimit të Gjykatës Kushtetuese në rastin KI112/12” dhe shkresën drejtuar Kryetares së Gjykatës Themelore në Mitrovicë, të 17 prillit 2014, të qasshme përmes vegëzës në vijim: https://gjk-ks.org/wp-content/uploads/2021/08/KI112-12_Njoftim-perkitazi-me-moszbatimin-e-Aktgjykimit-P.SH_SHQ.pdf

⁴ Shih “Informatë e Përditësuar përkitazi me Aktgjykimin nr.KI187-13”, të 6 shkurtit 2015, e qasshme përmes vegëzës në vijim: https://gjk-ks.org/wp-content/uploads/2021/08/informate_e_perditesuar_KI187_13_shq.pdf dhe shkresën “Informim për moszbatimin e Aktgjykimit KI187/13”, të 6 shkurtit 2015 drejtuar Kryeprokuroorit të Shtetit, e qasshme përmes vegëzës në vijim: https://gjk-ks.org/wp-content/uploads/2021/08/njoftimi_për_moszbatimin_e_aktgjykimit_KI187_13_shq.pdf.

9. Parashtruesit e kërkesës kishin kontestuar Vendimin [01/011-3257] e 30 prillit 2009 të Kuvendit Komunal të Prizrenit për ndryshimin e Planit Urban për lagjen Jaglenica (tani Dardania) (në tekstin e mëtejme: Vendimi për Planin Urban).
10. Parashtruesit e kërkesës kishin kërkuar vlerësimin e kushtetutshmërisë së Vendimit të lartpërmendur, duke pretenduar shkelje të të drejtave dhe lirive themelore të garantuara me nenet 45 [Të Drejtat Zgjedhore dhe të Pjesëmarrjes]; 52 [Përgjegjësia për Mjedisin Jetësor] dhe 124 [Organizimi dhe Funkionimi i Vetëqeverisjes Lokale] të Kushtetutës. Parashtruesit e kërkesës gjithashtu kishin kërkuar vendosjen e masës së përkohshme për pezullimin e Vendimit për Planin Urban, deri në vendimin përfundimtar të Gjykatës.
11. Më 25 nëntor 2009, Gjykata kishte miratuar masën e përkohshme “*për një kohë jo më të gjatë se tre (3) muaj nga data e dhënies së [...] Vendimit*”.⁵ Ndërsa, më 15 mars 2010, Gjykata kishte miratuar vazhdimin e masës së përkohshme për 45 ditë nga data 15 mars 2010.⁶ Për më tepër, më 30 prill 2010, Gjykata sërish kishte miratuar vazhdimin e masës së përkohshme për dy (2) muaj nga data 30 prill 2010.⁷
12. Më 22 shtator 2010, Gjykata vendosi që: (i) të deklarojë kërkesën të pranueshme; dhe (ii) të konstatojë shkelje të së drejtës së parashtruesve të kërkesës të garantuar me nenin 52 (2) të Kushtetutës. Në këtë konstatim Gjykata erdhi pasi gjeti se Vendimi përkatës për Planin Urban ishte miratuar pa diskutim publik apo ndonjë lloj tjetër të pjesëmarrjes publike. Rrjedhimisht, parashtruesit e kërkesës nuk kishin pasur rast të dëgjohen nga institucioni publik lidhur me një çështje që kishte ndikim në mjedisin në të cilin jetojnë në kundërshtim me garancitë e paragrafit 2 të nenit 52 të Kushtetutës. Gjykata gjithashtu kërkoi nga Kuvendi Komunal i Prizrenit që t'i dorëzojë Gjykatës, brenda gjashtë (6) muajve, informata për masat e ndërmarra për zbatimin e Aktgjykimit në fjalë.
13. Dispozitivi i Aktgjykimit të Gjykatës në rastin KI56/09, ishte votuar si në vijim:

Në pajtim me Nenin 113.7 të Kushtetutës, Nenin 20 të Ligjit, dhe Nenin 54 dhe 55 të Rregullores së punës, GJYKATA

VENDOS

I. Me shumicë votash që kërkesa është e pranueshme.

II. Njëzëri konstaton që ka pasur shkelje të së drejtës së parashtruesve të kërkesës të garantuar me Nenin 52 (2) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës.

⁵ Shih Vendimin e Gjykatës lidhur me Kërkesën për masën e përkohshme në rastin KI56/09, të 25 nëntorit 2009.

⁶ Shih Vendimin e Gjykatës lidhur me vazhdimin e masës së përkohshme në rastin KI56/09, të 15 marsit 2010.

⁷ Shih Vendimin e Gjykatës lidhur me vazhdimin e masës së përkohshme në rastin KI56/09, të 30 prill 2010.

III. Ky Aktgjykim do t'u komunikohet palëve dhe do të publikohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit.

IV. KONSIDERON që Kuvendi Komunal [i] Prizrenit duhet t'i dorëzojë Gjykatës, brenda gjashtë muajve, informata për masat e ndërmarra për zbatimin e këtij Aktgjykimi.

V. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë dhe mund t'i bëhet rishikim editorial."

14. Më 24 janar 2011, Gjykata kishte njoftuar palët përkatëse për nxjerrjen e Aktgjykimit të Gjykatës KI56/09, si në vijim: (i) parashtruesin e kërkesës z. Fadil Hoxha; dhe (ii) Kuvendin Komunal të Prizrenit.

Procedura në Gjykatë pas publikimit të Aktgjykimit

15. Siç u tha më lart, Aktgjykimi i Gjykatës në rastin KI59/09, është votuar më 22 shtator 2010 dhe është publikuar më 22 dhjetor 2010.
16. Pas më tepër se një (1) viti nga nxjerrja e Aktgjykimit të Gjykatës, përkatësisht më 20 korrik 2012, parashtruesi i kërkesës KI56/09, Fadil Hoxha, i është drejtuar Gjykatës me kërkesë që bazuar në nenin 116 të Kushtetutës, të ndërmerren veprimet e nevojshme për zbatimin e këtij Aktgjykimi, pasi konsideronte se Aktgjykimi i lartcekur i Gjykatës nuk ishte zbatuar nga Kuvendi Komunal i Prizrenit. Ndërsa, më 19 nëntor 2012, Komuna e Prizrenit e kishte njoftuar Gjykatën se janë ndërprerë punimet në objektin në lagjen "Dardania" që ndërlidhen me Planit Urban të ndryshuar përmes Vendimit [Nr.01/011-3257] të 30 prillit 2009, të Kuvendit Komunal të Prizrenit.
17. Më 19 shkurt 2015, Gjykata i është drejtuar për informatë rreth zbatimit të Aktgjykimit KI56/09, Kryesuesit të Kuvendit Komunal dhe në përgjigjen përkatëse të pranuar nga Gjykata më 4 mars 2015, është theksuar më sa vijon: *"Kuvendi i Komunës, është i përkushtuar që në bazë të kompetencave që i jep Ligji mbi Vetëqeverisjen Lokale, në njërën prej seancave të Kuvendit të Komunës do t'a debatohet dhe do të vendosë që, këtë çështje, ta harmonizoj sipas kërkesave të banorëve të asaj lagje dhe kërkesave të Gjykatës Kushtetuese, si dhe për veprimet që do të ndërmerren Kuvendi i Komunës së Prizrenit përkitazi me këtë çështje, do të i'u njoftojmë me kohë".*
18. Në ndërkohë, më 27 shkurt 2015, parashtruesi i kërkesës, sërish i drejtohet Gjykatës, duke theksuar, ndër tjerash, se Komuna e Prizrenit nuk ka organizuar asnjë diskutim publik me banorët e lagjes rreth kësaj çështjeje as pas nxjerrjes së Aktgjykimit KI56/09.
19. Më 7 shkurt 2020, Gjykata i është drejtuar sërish Kuvendit Komunal të Prizrenit me kërkesë për informatë përfundimtare lidhur me zbatimin e Aktgjykimit të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës në rastin KI56/09. Përmes kësaj shkrese, Gjykata e kishte paralajmëruar Kuvendin Komunal se bazuar në nenin 116 të Kushtetutës dhe rregullin 66 (Zbatimi i vendimeve) të Rregullores së saj të punës, në mungesë të konfirmimit për zbatueshmërinë e plotë të Aktgjykimit përkatës brenda afatit pesëmbëdhjetë (15) ditësh, Gjykata do të ndërmerre

masat e përcaktuara në Rregulloren e saj të punës, duke përfshirë Vendimin për Mospërmbarim dhe Njoftimin e Prokurorit të Shtetit. Gjykata, nuk kishte pranuar ndonjë informacion shtesë se a është zbatuar Aktgjykimi i Gjykatës apo jo.

20. Më 3 gusht 2021, Gjykata bazuar në rregullin 66 të Rregullores së Punës, rivlerësoi zbatueshmërinë e Aktgjykimeve të saj së bashku me shkresat përkatëse të pranuar dhe të dërguara nga Gjykata pas nxjerrjes së këtyre Aktgjykimeve, me qëllim të konstatimit nëse të njëjtat janë zbatuar. Bazuar në shkresat e dërguara nga Gjykata, rezultoi se nxjerrja e Aktvendimeve për Mospërmbarim është paralajmëruar në një numër rastesh, duke përfshirë rastin KI56/09, përmes shkresës së Gjykatës drejtuar Kuvendit Komunal të Prizrenit, të 7 shkurtit 2020. Përkundër kësaj shkrese dhe në mënyrë që Gjykata të veprojë vetëm në bazë të informacionit të përditësuar, u vendos që shkresa përfundimtare duke kërkuar informata shtesë t'u dërgohen sërish palëve dhe autoriteteve përkatëse në një numër rastesh, duke përfshirë rastin e Gjykatës KI56/09.
21. Më 11 gusht 2021, me qëllim të përditësimit të informacionit përkitazi me zbatimin e Aktgjykimit përkatës, Gjykata i dërgoi shkresë: (i) parashtruesit të kërkesës, Fadil Hoxha; dhe (ii) Kryesuesit të Kuvendit Komunal të Prizrenit, duke kërkuar sërish që në afat prej pesëmbëdhjetë (15) ditësh të njoftohet përfundimisht Gjykata se a është zbatuar apo jo, në tërësi, Aktgjykimi i Gjykatës KI56/09.
22. Më 19 gusht 2021, Gjykata ishte njoftuar nga Posta e Kosovës se nuk ka qenë e mundur që të dorëzohet shkresa drejtuar Kryesuesit të Kuvendit Komunal, me arsyetimin se ky i fundit gjendej në pushim vjetor, ndërsa zyrtarët e tjerë në komunë refuzuan pranimin e shkresës.
23. Më 23 gusht 2021, Gjykata sërish i dërgoi shkresën e lartcekur Kryesuesit të Kuvendit Komunal të Prizrenit.
24. Më 30 gusht 2021, parashtruesi i kërkesës Fadil Hoxha dorëzoi përgjigjen e tij në Gjykatë, duke theksuar, ndër tjerash, se: (i) Aktgjykimi i Gjykatës KI56/09, *“nuk është zbatuar, dhe për zbatimin e të njëjtin nuk është marrë asnjë veprim nga Kuvendi Komunal i Prizrenit ose Kryetari i Komunës së Prizrenit”*; (ii) *“gjatë katër viteve të fundit i jemi drejtuar Kryetarit të Komunës së Prizrenit dy herë nëpërmjet shkresave zyrtare duke kërkuar të ndajë mjetet e nevojshme financiare për rrënimin e objektit kontestues, të rrënojnë atë si dhe të rikthejë plotësisht dedikimin e hapësirës përkatëse nëpërmjet rregullimit të parkut të lagjes, me pjesëmarrjen e banorëve, ekspertëve dhe organizatave të shoqërisë civile”*; dhe (iii) *“jo vetëm që nuk është rrënuar objekti, por i njëjti është shndërruar në deponi mbeturinash dhe pikë-takimi për grupe të ndryshme të individëve që përdorin substanca narkotikë, si dhe rezervuar uji të kontaminuar [...]”*.
25. Më 10 shtator 2021, Kryesuesi i Kuvendit Komunal dorëzoi përgjigjen e tij në Gjykatë, duke theksuar si në vijim: (i) *“lidhur me kërkesën dhe çështjet e parashtruara nga ana e juaj, unë deri më tani nuk kam qenë në njohuri”*; (ii)

“me seriozitetin më të madh dhe sipas rrethanave dhe mundësive të institucionit do të mundohemi ta trajtojmë [këtë çështje]”; dhe (iii) “brenda mundësive ligjore në një rën nga mbledhjet e Kuvendit të Komunës, do të mundohemi t’i japim zgjidhje çështjeve të ngritura nga ana e juaj dhe banorëve të asaj lagjeje.”

Vlerësimi i Gjykatës përkitazi me zbatimin e Aktgjykimit në rastin KI56/09:

26. Siç është sqaruar më lart, përmes shkresës drejtuar Kuvendit Komunal të Prizrenit, të 7 shkurtit 2020, duke u bazuar në nenin 116 të Kushtetutës dhe rregullit 66 të Rregullores së punës, Gjykata kishte paralajmëruar nxjerrjen e Vendimit për Mospërmbarrim dhe njoftimin e Prokurorit të Shtetit në rastin KI56/09, në *“mungesë të konfirmimit për zbatueshmërinë e plotë të Aktgjykimit të Gjykatës në rastin KI56/09”*. Megjithatë, në gusht të vitit 2021, Gjykata edhe një herë i është drejtuar palëve përkatëse në mënyrë që të përditësohen informatat para Gjykatës, përkitazi me zbatueshmërinë e Aktgjykimit të saj.
27. Më 22 shtator 2021, bazuar në shkresat e dorëzuara në Gjykatë, siç janë paraqitur më lart, Gjykata njëzëri konstatoi se Aktgjykimi i saj në rastin KI56/09, nuk është zbatuar. Kjo, sepse autoritetet përgjegjëse për zbatimin e tij, as pas më tepër se (10) vitesh nga nxjerrja e këtij Aktgjykimi, edhe pse kishin pezulluar punimet në objektin kontestues, nuk kanë ndërmarrë masat e nevojshme për zbatimin e plotë të tij, përkundër faktit që përmes Aktgjykimit përkatës, Gjykata kishte konstatuar se Vendimi [Nr.01/011-3257] i 30 prillit 2009 i Kuvendit Komunal të Prizrenit ishte miratuar pa diskutim publik apo ndonjë lloj tjetër të pjesëmarrjes publike dhe rrjedhimisht parashtruesit e kërkesës nuk kishin pasur rast të dëgjohen nga institucioni publik lidhur me një çështje që kishte ndikim në mjedisin në të cilin jetojnë në kundërshtim me paragrafin 2 të nenit 52 të Kushtetutës, duke kërkuar nga Kuvendi Komunal i Prizrenit që t’i dorëzojë Gjykatës, brenda gjashtë (6) muajve, informata për masat e ndërmarra për zbatimin e Aktgjykimit në fjalë.⁸
28. Konstatimi i lartcekur bazohet në përgjigjen e palëve të dorëzuara në Gjykatë, përkatësisht: (i) parashtruesit të kërkesës, i cili ka theksuar, ndër tjerash, se as pas dhjetë (10) vjetësh, Komuna nuk ka ndërmarrë veprimet e nevojshme për të zbatuar Aktgjykimin e Gjykatës; dhe (ii) Kryesuesit të Kuvendit Komunal të Prizrenit, i cili, ndër tjerash, ka theksuar se *“deri më tani nuk ka pasur njohuri lidhur me këtë rast”*, por se *“në një rën nga mbledhjet e Kuvendit të Komunës, do të mundohen t’i japin zgjidhje çështjes së ngritur nga Gjykata, respektivisht, zbatimin të Aktgjykimit KI56/09”*. Gjykata rrjedhimisht vëren se moszbatimi i Aktgjykimit të Gjykatës në rastin KI56/09, nuk është kontestuar as nga palët e përfshira në këtë rast.

⁸ Një konstatim të ngjashëm Gjykata e kishte nxjerrë në Vendimin për Mospërmbarrim të rastit KO08/09, të cekur më lart, ku në paragrafin 23 kishte theksuar se *“Gjykata Kushtetuese tani gjen se afati që i është dhënë autoriteteve zbatuese për përmbarrimin e Aktgjykimit të saj, në rastin KI08/09, ka skaduar pothuajse që dy vjet”*.

29. Gjykata në mënyrë të njëjtë ka vepruar edhe në raste të tjera dhe të cituara më lart, në të cilat ka vlerësuar se në kundërshtim me nenin 116 të Kushtetutës, vendimet e saj nuk janë zbatuar. Në shkresën drejtuar u.d. të Kryeprokurorit të Shtetit të 6 shkurtit 2015 përkitazi me rastin e Gjykatës KI187/13, Gjykata, ndër tjerash, kishte theksuar se përkundër faktit që qysh nga themelimi i Gjykatës “*pothuajse 99% të vendimeve të Gjykatës Kushtetuese janë zbatuar*”, Gjykata “*duke qenë e përkushtuar që të ndjek procedurat e zbatimit të vendimeve të saj deri në realizimin e plotë të të drejtave të parashtruesve që dalin nga vendimet e saj*”, identifikon rastet të cilat ende nuk kanë gjetur zbatim nga autoritetet përkatëse, duke u tërhequr vëmendjen “*institucioneve shtetërore që, në sajë të kompetencave dhe të detyrimeve kushtetuese që kanë, të sigurojnë mekanizma për ti zbatuar vendimet e saj, në përputhje të plotë me nenin 116.1 të Kushtetutës*”. Ndërsa, në shkresën e drejtuar Kryeprokurorit të Shtetit të 28 majit 2019, përkitazi me rastin e Gjykatës KIO8/09 dhe njoftimin përkatës për nxjerrjen e Vendimit për Mospërmbarim, ndër tjerash, Gjykata kishte theksuar se “*mosekzekutimi i vendimeve të Gjykatës Kushtetuese përbën shkelje kushtetuese dhe është në kundërshtim me parimet bazë të sundimit të ligjit në një shtet ligjor dhe demokratik*”.
30. Gjykata gjithashtu thekson se bazuar në praktikën gjyqësore të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejme: GJEDJ), bazuar në të cilën, Gjykata sipas nenit 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut] të Kushtetutës, interpreton të drejtat dhe liritë themelore të garantuara me Kushtetutë, thekson se një ndër aspektet themelore të sundimit të ligjit është parimi i sigurisë juridike, i cili, ndër tjerash, kërkon që vendimet përfundimtare të gjykatave duhet të zbatohen dhe të mos vihen në pikëpyetje.⁹ Për më tepër, praktika gjyqësore e GJEDNJ-së, në mënyrë konsistente përcakton që e drejta për një proces të rregullt siç garantohet përmes nenit 6 (E drejta për një proces të rregullt) të KEDNJ-së dhe e cila është në mënyrë të drejtpërdrejtë e aplikueshme në rendin juridik të Republikës së Kosovës bazuar në nenin 22 [Zbatimi i Drejtpërdrejtë i Marrëveshjeve dhe Instrumenteve Ndërkombëtare] të Kushtetutës së saj, do të ishte “*iluzore*” nëse sistemet ligjore vendore do të “*lejonin një vendim gjyqësor të përfundimtarë të mbetj i pazbatuar në dëm të një pale*” dhe do të ishte e “*paimagjinueshme që nenin 6 të përshkruaj në detaje garancitë procedurale të palëve – procedura të drejta, publike dhe të shpejta – pa i dhënë mbrojtje zbatimit të vendimeve gjyqësore*”.¹⁰ Situata të tilla do të ishin në kundërshtim të hapur me parimin e sundimit të ligjit të cilin shtetet kontraktuese e kanë marrë për detyrë ta respektojnë bazuar në KEDNJ-në.
31. Gjykata, për më tepër, rikujton që Kushtetuta e Republikës së Kosovës në nenin 3 [Barazia para Ligjit] të saj përcakton që Republika e Kosovës është shoqëri shumetnike, e përbërë nga shqiptarët dhe komunitetet e tjera e cila qeveriset në mënyrë demokratike, me respektim të plotë të sundimit të ligjit, përmes

⁹ Shih, ndër tjerash, rastet e GJEDNJ-së, Guðmundur Andri Ástráðsson v. Island, kërkesa nr.23674/18, Aktgjykim i Dhomës së Madhe të GJEDNJ-së i 1 dhjetorit 2020, paragrafi 238; Brumărescu v. Rumania, kërkesa nr. 28342/95, Aktgjykim i Dhomës së Madhe të GJEDNJ-së i 28 tetorit 1999, paragrafi 61; si dhe Agrokompleks v. Ukraine, kërkesa nr. 23465/03, Aktgjykim i Dhomës së Madhe të GJEDNJ-së i 25 korrik 2013, paragrafi 148.

¹⁰ Shih, ndër tjerash, rastin e GJEDNJ-së Romashov v. Ukraine, kërkesa nr.67534/01, Aktgjykim i GJEDNJ-së i 24 korrikut 2004, paragrafi 42.

institucioneve të veta legislative, ekzekutive dhe gjyqësore. Për më tepër, Kushtetuta në nenin 7 [Vlerat], gjithashtu përcakton që rendi kushtetues i Republikës së Kosovës bazohet në parimet e lirisë, paqes, demokracisë, barazisë, respektimit të të drejtave dhe lirive të njeriut dhe sundimit të ligjit, mosdiskriminimit, të drejtës së pronës, mbrojtjes së mjedisit, drejtësisë sociale, pluralizmit, ndarjes së pushtetit shtetëror dhe ekonomisë së tregut. Sundimi i ligjit është po ashtu element që e reflekton trashëgiminë e përbashkët evropiane siç është përcaktuar në preambulën e KEDNJ-së të Këshillit të Evropës dhe Kartës për të Drejtat Themelore të Bashkimit Evropian, dhe objektivë thelbësore e reflektuar në Statutin e Komisionit të Venecias.¹¹

32. Marrë parasysh parimet e lartcekura, dhe pasi bazuar në shkresat e dorëzuara para saj, Gjykata ka konstatuar se Aktgjykimi në rastin KI56/09, nuk është zbatuar nga autoritetet përgjegjëse të Republikës së Kosovës, në përputhje me nenin 116 të Kushtetutës dhe rregullin 66 të Rregullores së punës, Gjykata nxjerr këtë Aktvendim për Mospërmbarrim përkitazi me rastin e Gjykatës KI56/09. Në të njëjtën kohë, Gjykata gjithashtu e njofton Prokurorin e Shtetit përkitazi me moszbatimin e Aktgjykimit të saj në rastin KI56/09.
33. Në fund, duhet të theksohet se përtej konstatimit të moszbatimit të një Aktgjykimi, përmes Vendimit për Mospërmbarrim dhe Njoftimit përkatës të Prokurorit të Shtetit, Gjykata Kushtetuese nuk ka kompetencë për vlerësimin e përgjegjësisë për moszbatim të një vendimi të Gjykatës nga autoriteteve përgjegjëse. Kompetenca për një vlerësim të tillë më pas i takon Prokurorit të Shtetit, bazuar në Kodin Penal dhe atë të Procedurës Penale të Republikës së Kosovës.

¹¹ Shih, ndër tjerash, (i) Preambulën e KEDNJ-së; (ii) Preambulën e Kartës për të Drejtat Themelore të Bashkimit Evropian; si dhe (iii) Statutin e Komisionit të Venecias.

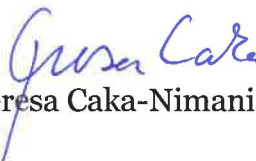
PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës, në pajtim me nenin 116 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, me nenin 19 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës dhe me rregullin 66 të Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës, më 22 shtator 2021, njëzëri:

VENDOSI

- I. TË KONSTATOJË që Aktgjykimi i Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës në rastin KI56/09, me parashtrues *Fadil Hoxha dhe 59 të tjerë*, i 22 shtatorit 2010 **nuk është zbatuar** nga autoritetet përgjegjëse të Republikës së Kosovës;
- II. TË PUBLIKOJË këtë Aktvendim për Mospërmbardim përkitazi me Aktgjykimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës në rastin KI56/09;
- III. T'UA KOMUNIKOJË palëve këtë Aktvendim për Mospërmbardim;
- IV. TË NJOFTOJË Prokurorin e Shtetit për nxjerrjen e këtij Aktvendimi për Mospërmbardim;
- V. Në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit dhe për qëllime të rregullit 66 (6) të Rregullores së punës, ky vendim do të publikohet në Gazetë Zyrtare të Republikës së Kosovës dhe në ueb-faqen zyrtare të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës.

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese


Gresa Caka-Nimani

